

HIREK

„Majd a kutyas választ!”

A napokban horgász-felszereléseim kiegészítésére úszókat vásároltam a Lenin utcai Sportszertboltban. Meg is kaptam, amit kértem. Közben arra lettem figyelmes, hogy egy hölgynek, aki kiskutyájával jött be az üzletbe udvariasan ajánlja az elárulást. A „Kéjfiel Jancsikát”. A „hölgy” ugyancsak udvariasan megköszöni a kedvességet és még ennyit mond: „Majd a kutyas választ”. Azzal eleje rákta a játékokat. A kutya sorra nyalogatta mindnyit. Egyet felkapott és elszaladt vele. Ezen nevettek, azután a hölgy kifizette a játék árát és távozott. A megnyalt játékok pedig sorra visszakerültek a polcra. Az elárulást semmit sem tett velük, meg sem törölte. Lehet, hogy azóta már eladták ezeket a játékokat és valamelyik kislány, vagy kislány játszadozik vele otthon. Vigyázzunk jobban a gyermekek egészségére!

— sz — r.

Ma Bolgár küldöttség érkezik Szegedre. A küldöttség megtekint a Szegedi Kenderfonógyárat és a Szegedi Textilműveket.

A Rákosi Mátyás középiskolai tanulmányi verseny eredménye

Az illetékes tudományos társaságok és az Oktatási Minisztérium megbízottaitól alakult országos bizottságok elbírálták a Rákosi Mátyás középiskolai tanulmányi versenyben legjobban sikerült dolgozatokat és szerdán nyilvánosságra hozták az eredményeket. A verseny első fordulójában mintegy 17 ezer tanuló indult.

Orosz nyelvből Csongrád megyéből Fodor István, a szentesi Horváth Mihály Gimnázium III. o. tanulója végzett a 2. helyen. Földrajzból Szeleczki Rózsa, a szegedi Tömörkény István Gimnázium III. o. tanulója nyerte a 2. díjat.

Gazdasági számtanból Cziné István, a Szegedi Közgazdasági Technikum IV. o. tanulója harmadik lett.

A vidéki színházak fesztiválja ma kezdődik Budapesten a miskolci színház Antigoné előadásával. A szegedi Nemzeti Színház ebben az esztendőben A művésznő hintaja és A tisztességtudó utcalány című színdarabokkal vesz részt a fesztiválon.

Műsoros béke-estet rendez ma este 7 órakor a Belvárosi II. lakóterületi békebizottság a Zenekonzervatórium nagytermében.

Dutka Ákos előadást tartott Szegeden

Dutka Ákos, Ady Endre és Juhász Gyula kortársa, a TTIT és a Magyar Írók Szövetsége szegedi csoportja meghívására kedden délelőtt Szegedre érkezett. Az állomáson főiskolai és egyetemi hallgatók színes virágcsokorral fogadták a jeles író. Dutka Ákos első szegedi útja a belvárosi temetőbe vezetett, ahol felkereste nagy költőtársa, Juhász Gyula sírját.

Kedden, este fél 9 órai kezdettel Dutka Ákos a TTIT és a Magyar Írók Szövetsége rendezte klubesten vett részt, ahol rövid bevezető szavai után „A holnap városa” című regénye folytatásából olvasott fel részletet a nagyszámú közönség előtt. A klubesten megjelent dr. Baróti Dezső, a Szegedi Tudományegyetem rektora, valamint írók, színművészek, képzőművészek, tanárok, orvosok, egyetemi és főiskolai hallgatók vettek részt az esten. A klubest előtt dr. Jákó Gyula egyetemi tanár meleghangú bevezető előadással köszöntötte a szegedi értelmiségiek körében megjelent kiváló író, Dutka Ákost. A klubest után a neves íróval még sokáig együtt maradtak az egybegyűlteket. Szerdán a délelőtti órákban Dutka Ákos megtekintette Szeged nevezetességeit, többek között a Somogyi Könyvtárat és az Irodalmi Múzeumot, ahol dr. Madácsy László egyetemi docens tárlatvezetést tartott a kedves vendég tiszteletére.

Vita a második öt éves terv irányelveiről

Nagyobb önállóságot vállalatainknak

ALTALÁBAN sokat beszélünk a bürokráciáról és esetenként még többet a vállalatok hiányos önállóságáról. A szocialista vállalat a következőképpen jellemezhető: A vállalat a népgazdasági terv végrehajtó, önálló alapszerve, a szocialista termelési rend olyan legkisebb önálló alapegysége, mely előre meghatározott munkafolyamatot végez. Elmondhatjuk tehát, hogy egy vállalat életében az önállóság döntő tényező.

Vajon biztosítva van-e a kérdéses önállóság? Meg kell mondani, hogy a legtöbb területen sajnos nincs. Példa erre az operatív ter-

vezés jelenlegi rendszere. A negyedéves operatív tervek készítésekor a minisztérium részéről a vállalat megkapja a teljes termelési értéket, a ráfordítási hányadot, a termelési programot és az önköltségszövevények százalékat. A ráfordítási hányad alapján először költségnem bontásban megtervezi a vállalat negyedéves önköltségét és tervezett nyereségét. Ez eddig azt mutatja, hogy a tervezést lényegében a vállalat végzi. Azonban... és most a tények beszélnek.

A VISSZATERVEZÉS a következő: (csak a főbb költségnemek felsorolása.)

Teljes termelési érték	frt.	(x)
Nyers- és alapanyag	frt.	(x)
Segéd-, üzem- és egyéb anyagok pl.	2.05 %	
Fűtőanyag és energia pl.	2.23 %	
Fogyóeszköz és tartalékalkatrész pl.	0.87 %	
Bér (közvetlen és közvetett, valamint közteher)	%	(x)
Értékesítési és adminisztrációs költségek	%	(x)
Egyéb költségek pl.	0.5 %	
Megtérülések pl.	1.2 %	
Ráfordítási hányad pl.	85.4 %	(x)

Az (x) jelű értéket felsőbb szerv írja elő. Az egyéb költségek mintegy felét a vállalati adottságok figyelembevételével ugyancsak a felsőbb szerv normatívái szabályozzák.

Ha a vállalat ráfordítási hányadát a példa szerint 85.4 százalékban állapítják meg, a vállalat ebből mindössze 6.35 százalékos hányadot tud „önállóan” tervezni. Ez viszont igen kevés az önállósághoz. És itt még meg kell jegyezni azt is, hogy a vállalat által tervezhető hányadra a maradvékból egyszerűen lehetetlen reális bontást készíteni. Ez viszont a vállalat baja. Advan illy módon a terv, melyben egyes költségnemeket irreális volta előre tudott (ezt éves tapasztalatok igazolják) és segíteni még sem lehet

rajta. AZ KÉTSÉGTelen, hogy egyes tervidőszakokban, az előírt költségnemek kedvezőbb kiírása esetén, azok teljesítésével, a vállalati szinten beállított irreális arányú tényezők teljesíthetők. Igen csak hogy a tervteljesítés ösztönző erejének, nem az irreális tényezők teljesítésére kell irányulnia, hanem a teljesítés tényének az egész terv teljes mélységéig érvényesülnie kell.

Kétségtelen, hogy a vállalati tervek kialakításánál egyéb vállalatok, iparágak terveinek, illetve azok összhangjának feltétlen meg kell lenni. Viszont az is kétségtelen, hogy az ilyen mértékű megkötések nem ösztönzőek. Persze ezekkel a vállalati ön-

állóságot nélkülöző operatív tervekkel együtt jár az azok idővágyságának elhúzóda is. Előfordult már az is, hogy a negyedéves utolsó hónapjában kapta meg a vállalat a tervdokumentációt. Például üzemenkéntben is előfordult nem is olyan régen. Az első negyedében, március 5-én kapta meg a vállalat az I. negyedévi terv dokumentációját január 23-re visszatartva. Ilyen esetekben a terv ösztönző erejéről egyáltalán nem beszélhetünk.

A fent jellemzett jelenlegi tervezési módszerünk nem helyes, túlzott mértékű papíromunkát igényel és véleményem szerint sürgősen meg kell szüntetni. Minisztériumaink feladata hogy a vállalati önállóság előterbe helyezésével dolgozzanak ki olyan terv-metodikát, melyben második öt éves tervünk célkitűzéseinek teljesítése, ugyanakkor a tervteljesítést a vállalatok harcos kiállása együtt érvényesül.

A HIÁNYOS vállalati önállóságról igen sok példát lehetne felsorolni. Ezekből csupán még egyet kívánok megemlíteni; ez pedig az újfűtési díjak megállapítása, illetve kifizetése. A vállalatok saját hatáskörükön belül 5 ezer forint erejéig fizethetnek újfűtési díjat, ezen felül csakis felettes szervek, végső fokon az OTH engedélyével fizethetnek.

Ha megvizsgáljuk, hogy egy-egy üzemen többségben az ötezer forinton felül vagy alul díjat fordulnak elő, megállapíthatjuk, hogy többségben 5 ezer forint alul történik díjkifizetés. Így a kisebb jelentőségű újítások díjazása gyorsan, elhúzóda nélkül intézhető el, a nagyobb jelentőségűeké pedig elhúzóda.

VELEMÉNYEM az, hogy a népgazdasági eredmény alapján fizethessenek a vállalatok újítási díjat annak értékétől függetlenül. (esetleg magasabb díjjal megállapításával), de ugyanakkor meg kell követelni a népgazdasági megtakarítás bizonylati igazolását is.

A vállalati önállóságra vonatkozó két példa megoldása lényegesen egyszerűsítene az irányító szervek ügyviteli munkáját, ugyanakkor lényegesen több lehetőség volna részünkről a vállalatok munkájának ellenőrzésére és operatív segítségére. Ezzel párhuzamosan lényegesen jobban érvényesülne a népgazdasági tervek teljesítéséért a vállalatok felelőssége, és dolgozóink sokkal öntevékenyebben kezdeményeznőkben foglalkoznának az üzemek, műhelyek termelési problémáival.

Tóth László
a Szegedi Textilművek igazgatója

Egy fiatal termelőszövetkezet tagjainak panaszai

Nem könnyű egy fiatal termelőszövetkezetnek egyik évről a másikra talpra állni, megalapozni a közös gazdaságot, beszerezni azt a sok mindent, ami hiányzik az alakuló közgyűlés után. Különösen nem könnyű ez akkor, ha a tegnapi egyéni gazdák, a mai új szövetkezeti tagokat még ott sem hallgatják meg, ahonnan elsőnek várják a segítséget.

Ezt tapasztalják most a fiatal

sövényházi Szabadság Termelőszövetkezet

tagjai is. A tsz februárban alakult, alig van még valamije. Mint Szemerédi József elvtárs, az elnök és Tóth János, a tsz ellenőrző bizottságának elnöke elmondja,

Megyei újítási bírálati ankétot rendez a Textil- és Ruházati Ipari Dolgozók Szakszervezete és a Szegedi Jutárugyár vállalatvezetőse június 12-én a vállalat kultúrtermében. Az ankétot a megye újítási mozgalmának eredményéről és hiányosságairól számolnak be, majd megtekintik a kiállítást.

A Szegedet körülvevő körtöltés javítási munkái a befejezéshez közelednek a Kossuth Lajos sugárút és a Tolbuchin sugárút közötti szakaszon. A töltés megrongálódott peremét több helyen újralfalazzák.

A Tolbuchin sugárúton az Úttörő-ház és a Veresacs utca közötti szakaszon az új aszfaltburkolatú járda építése befejezéshez közeledik. A szegélykövek lerakásával már végeztek, s megkezdődött az új aszfaltburkolat leöntése is.

Szörpös hordókat készít a Szegedi Hordójavító Vállalat, melynek egyrészt exportálják. Az első szállítmányt már útnak indították.

A Volt Dáni-féle ház restaurálási munkálatai igen jól haladnak. A tetőszerkezet újáépítését már megkezdték.

szövetkezetük központi gazdaságát az állattenyésztés és gazdálkodás szempontjából erre legalkalmasabb helyen a Sövényháza közeli eső hantázi majorban szeretnék kialakítani. A major egyes épületeit, melyek eddig a földművelőszövetkezet tulajdonában voltak, már meg is kapták. Az egyik fő épületet azonban korábban a Pusztaszeri Gépalomás birtokolta, a gépalomás megszüntetése után pedig a Kisteleki Gépalomás örökölte. A Szabadság Termelőszövetkezetnek szüksége lenne erre az épületre, miután a gépalomás nemigen használja, kérték ezt az istállót is. Szükség lenne erre azért is, mert a szövetkezet közös állattálmányának már most sincs elegendő férőhelye. Laki Imre elvtárs,

a Kisteleki Gépalomás igazgatója

azonban kereken elutasította ezt a kérelmet. Pedig maga

is tudja, hogy a legalább 30 szarvasmarha befogadására alkalmas nagy épületben mindössze csak két cséplőgép van, s ezek nagyszűrűen elférnének a volt sövényházi gépalomás gépszámbájában is.

Megilleti-e a Kisteleki Gépalomást ez az istálló épület? Ez erősen vitatható. Ugyanis ezt az épületet annak idején a Sövényházi Gépalomás arra az időre kapta meg, amíg elkészülnek a baksai út mellett a gépalomás új épületei. S miután az építkezések befejeződtek, a gépalomás kiköltözött a baksai út mellé, azonban a hantázi épület is megmaradt a birtokában, mert akkor még nem tartott rá igényt senki. Véleményünk szerint tehát teljesen jogos a sövényházi Szabadság Tsz tagjainak kérése, akik ezúton is kéri Laki elvtársat, látogassa meg őket, nemcsak az istálló ügyét, de még sok más is szeretnének vele megbeszélni.

Van igazság abban a mondásban, amely Szegeden is így hangzik: egy hónappal elkéstünk. Ez a megállapítás nemcsak a vetemények, és a gyümölcsfák termésére vonatkozik, hanem a tiszaparti életre is. Évtizedek óta nem volt ilyen magas a vízálás. A parti fővényben még bokáig ér a sár, azonban végre itt a nyár. Persze a kishitűek azt mondják erre a jó időre: »csak el ne kiabáljuk!», viszont most már mégiscsak június van, s a forrón tűző nap gyorsan felszárítja a Tisza partját.

A vízisporttelep

Az elmúlt év őszi kezdeményezett szegedi ifjúsági üdülő- és vízisporttelep építésének előmunkálatai immár egy hónapja folynak. Városunk díszesei — eddig elsősorban a szegedi technikumok hallgatói — jókedvvel, társadalmi munkában, amikor csak az idő engedte, ásták az árkokot, hogy a magasnyomású vizet bevezessék az üdülőtelepre. Ez pedig nem volt kis feladat, hisz a Nagy-körút és a Kistisza utca sarkától az üdülőtelepig 900 méter hosszú árkot kellett ásniok. Az Ifjú Garda otthon kis lakói többször részt vettek ebben a lelkes munkában. A Radnóti Gimnázium hallgatói hatszor jelentek meg a Tisza partján csákanál, ásóval kezükben és igen eredményesen dolgoztak. A Gépipari Technikum tanulói mintegy százan, s a Vegyipari, az Erdészeti Technikum diákjai is több alkalommal kivették részüket a

VÉGRE ITT A NYÁR!

Épül az ifjúsági üdülő- és vízisporttelep — Benépesült a „Sárga” — Takarítják a partifürdőt

munkából: hasonlóképpen az új gimnázium növendékei, az MTH traktoros iskola ifjúságai és néphadseregünk tagjai is.

Ahogy haladtak a munkával, úgy fektették le a Víziművek dolgozói a csövezeteket és temették be az árkokat. A fiatalok eddig 18 ezer forint értékű munkát végeztek. Hiba az, hogy eddig csak a Paprikafeldolgozó Vállalat öt ifjúságának jelent meg e nemes munkán, a szegedi üzemek díszesei csak ritkán vettek részt a vízvezeték építésében. Ezen a helyzeten változtatni kell és az elkövetkezendő hetekben, amikor már sor kerülhet a csölpök leverésére, a talajgyongetés megkezdésére, akkor a »Délmagyarország« is arról szeretne írni; a szegedi üzemek díszesei, a szegedi ifjúság üdülési, csónakázási, vízisportolási lehetőségét lelkes társadalmi munkával is elősegítik!

A „Sárga”

A Körösi Halászcserda feletti tiszaparti rész, az úgynevezett »Sárga«, a szegedi munkások hagyományos »strandja« egyre jobban benépesül. Minden évben — ezúttal is itt újabb

üdülőházakat építenek városunk üzemének dolgozói. Egy magaslaton nök és férfiak építik a Textilművek üdülőházát. Goldmann Mária, Guszó Anna, a gyárban fonónok — de a szakképzettség szerint építőmunkások is! — most rakják a téglát, állítják be az ablakot, ajtót. Ábrahám János és Frányó Imre elmondják, hogy a Textilttechnikum diákjai igen lelkesen vettek részt eddig társadalmi munkában az építkezésen, most azonban a vizsgák miatt nem tudnak kijárni dolgozni. Az épületeket egyébként a gyár régi felvonulási anyagaiból készítik.

Mellettük pár méterre Nacsá István szakmunkás vezetésével mintegy tíz fiatal postás plamirozza a földet, hordja a téglát. Félmeztelenül dolgoznak a telmondi, hogy szabadságuk idejét, vagy szabadnapjukat aldozzák arra, hogy felépítsék a tíz méter hosszú üdülőházakat.

A Reszelő, Vágó, Meglegkésztő és Kazánkovács KSZ is itt épít kis házikókat. A Szegedi Cipőgyár dolgozói gyönyörű üdülőtelepet vettek át az elmúlt napokban: az előtér izélesen ki van festve, a bejáratnál és az öltözőkben kovácsoltvas lámpák lóg-

na. Van nagy rádiójuk, lemezjátszójuk, több nyugágyuk, nagy mólójuk. Vadonatúj motorcsónak és egy kétpárevezős csónak ring a vízen, fent a parton négy kétszemélyes kajak várja a gyár dolgozóit.

A partifürdő

Újszegeden a nagy »strand« területét bizony még most takarítják az ár okozta tözegkupacoktól, hulladékoktól. Ebben a munkában már jelentősen előre haladtak az elmúlt napokban: a magasabb, parkosabb részt a bejáratnál már parkosították, a gyermek lubickolót kimeszelték, a kabinokat kisürolták, amelyek készen várják a strandolókat. A magasnyomású vizet is bekötötték a strandra, amely minden bizonnyal nagy örömet okoz majd a tiszaparti üdülőknek. Vasárnapig már rendbe akarják hozni legalább a partra levezető főutat, több asztalt, padot helyeznek el és megnyitják a büfé is. Az Egyetem, a Vegyipari Nagykereskedelmi Vállalat, a DÉLROST, a Vízügyi Igazgatóság dolgozói már tisztítják kabinjaikat, öltözőiket.

Előreláthatólag vasárnap már sok száz szegedi keresi fel kedvenc partifürdőjét. Az újszegedi uszodában betonkabin-sorokat építenek, a napokban a Hatytas-telepi strand is megnyílt, tíz napon belül a Sztálin körüli gőzfürdő kert-fürdője is a szegedi dolgozók rendelkezésére áll: tehát lesz bőven strandolási lehetőség városunkban.

M. T.